

List of Signatures

Page 1/1

 Tilbakemelding eierstrategi - 14. november 2025.pdf

Name	Method	Signed at
Jepsen, Torben H Blicher	BANKID	2025-11-16 08:59 GMT+01
Ingebretsen, Trond	BANKID	2025-11-15 14:41 GMT+01
Vardheim, Roy Vike	BANKID	2025-11-14 17:34 GMT+01

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

External reference: AAEC8784EA9346CEA9D9048228D9C5F1

GRENLAND HAVN IKS – HØRING EIERSTRATEGI

Kort oppsummering

Grenland Havn ber om at eierstrategien tydeliggjør at selskapets oppgave er å utvikle og drifte havneinfrastruktur for industri og næring i regionen – ikke å skape økonomisk avkastning til eierne.

En forventning om utbytte vil:

- gjøre hele virksomheten skattepliktig (fra 5 % til 100 %),
- føre til at 22 % av overskuddet til Grenland Havn går til staten i stedet for å brukes til lokal infrastruktur og verdiskaping,
- svekke likviditeten og utsette vedtatte investeringer, som utviklingen av Frier Vest,
- være uforenlig med havne- og farvannslovens formål om å sikre effektiv, sikker og miljøvennlig sjøtransport.

Etter havne- og farvannsloven skal kommunale og interkommunale havner drive virksomhet av samfunnsmessig betydning, og legge til rette for effektiv, sikker og miljøvennlig sjøtransport. Eventuell avkastning må alltid være underordnet dette formålet, som handler om å utvikle og drifte nødvendig infrastruktur for sjøtransport.

En slik endring vil ikke bare ramme Grenland Havn som organisasjon, men også svekke rammevilkårene for industrien i hele regionen. Redusert investeringskraft i havna betyr færre oppgraderinger av kai og logistikk, mindre kapasitet til å håndtere nye etableringer og svakere støtte til grønne transportløsninger. For industrien vil det innebære høyere kostnader og lavere konkurransekraft, og for kommunene mindre aktivitet og verdiskaping lokalt.

Grenland Havn støtter kravene til effektiv drift og god økonomistyring, men anbefaler at formuleringen om «økonomisk avkastning» fjernes. Målet bør være å tilby kostnadseffektive og miljøvennlige havnetjenester – med god økonomisk styring og uten økonomisk tilskudd fra eierne.

Innledning

Vi viser til brev av 16. mai 2025 fra Grenlandssamarbeidet, hvor det bes om at Grenland Havn IKS gir sin uttalelse til utkastet til eierstrategi for selskapet. Det fremgår at både ledelsen, styret og representantskapet skal avgi innspill.

Følgende tilbakemelding er behandlet i selskapets styre og representantskap, og representerer dermed Grenland Havn IKS' formelle høringssvar. Tilbakemeldingen bygger på administrasjonens innspill av 12. september 2025, men er ytterligere tydeliggjort og forenklet.

Etter havne- og farvannsloven skal kommunale og interkommunale havner legge til rette for en effektiv, sikker og miljøvennlig sjøtransport, og drive virksomhet av samfunnsmessig betydning. Eventuell økonomisk avkastning må være underordnet dette formålet, som handler om å utvikle og drifte nødvendig infrastruktur for næringslivet og regionen.

GRENLAND HAVN HAR FØLGENDE KONKRETE TILBAKEMELDINGER TIL UTKAST TIL EIERSTRATEGI

1. Punkt 3: Mål med eierskapet

Eierstrategien må i større grad vektlegge Grenland Havns samfunnsoppdrag, som er å sørge for en konkurransedyktig, fremtidsrettet og miljøriktig infrastruktur for sjøtransport for industri og næring i regionen.

Siste setning i utkastet «selskapet skal drives på forretningsmessig grunnlag med sikte på økonomisk avkastning» bør droppes i sin helhet, eventuelt endres til:

«Målet med kommunens eierskap er å sørge for gode kostnads- og miljøeffektive havnetilbud til industri og næring i Grenland. Selskapet skal drives med god økonomisk styring og effektiv ressursbruk, som grunnlag for langsiktig verdiskaping, og uten økonomisk tilskudd fra eierne.»

Begrunnelsen er den samme som under punkt 5.

2. Punkt 5: Resultatmål

Dette punktet bør endres. Grenland Havn sitt vedtektsfestede formål er å sikre regionen en konkurransedyktig, fremtidsrettet og miljøriktig infrastruktur for sjøtransport. Selskapet har ikke erverv til formål og er dermed ikke skattepliktig etter skattelovens § 2-32 (1).

Per i dag er om lag 5 % av selskapets inntekter skattepliktige. Dersom eierne forventer utbytte, vil hele selskapet bli ansett som økonomisk virksomhet og dermed skattepliktig for 100 % av resultatet. En slik endring vil føre til økt skattekostnad, svekket likviditet og en reell risiko for forsinkede investeringer i havneinfrastruktur.

Selskapet er inne i en periode med store investeringer, og det er uansett ikke realistisk å komme i en utbytteposisjon de nærmeste årene.

Grenland Havn foreslår derfor at punktet om resultatmål endres slik at det ikke ligger noen forventning om avkastning eller utbytte.

Vi foreslår følgende nye punkt 5:

5. Drift, effektivitet og likviditet

Målet med kommunenes eierskap er delt mellom et mest mulig effektivt og godt havnetilbud til regionen og en forventning om god økonomisk styring og effektiv ressursbruk. Derfor oppstilles det både effektiviseringsmål og likviditetsmål:

- Tonnasje fordelt på antall meter kai i arbeid
- Driftsresultat før avskrivninger (EBITDA)

EBITDA representerer selskapets driftsresultat og sier noe om likviditeten som skapes fra driften til å finansiere investeringene.

For å sikre tilstrekkelig likviditet bør selskapet tilstrebe en likviditetsgrad 1 (LG1) som er større enn 2,0. Vi foreslår at dette uttrykkes som et mål det skal tilstrebes, ikke et absolutt krav, ettersom et fast krav vil gi unødvendig høye rentekostnader i perioder med store investeringer.

3. Punkt 8: Eiers forventninger til styrets arbeid

Forslaget om seks ukers frist for utsendelse av representantskapspapirer vil i mange tilfeller være vanskelig å overholde. Grunnen er at vi årlig gjennomfører minst 8 styremøter og 4 representantskapsmøter, og sakene må behandles i styrende organer før oversendelse.

Vi anbefaler at dagens praksis videreføres, med minimum fire ukers varsel, jf. punkt 3.3 i eieravtalen og IKS-loven § 8.

4. Oppsummering

- En forventning om utbytte og avkastning vil gjøre selskapet fullt skattepliktig (fra 5 % til 100 %).
- Dette vil svekke Grenland Havns økonomi vesentlig og utsette investeringer i havneinfrastruktur.
- En slik endring vil også ramme næringslivet i regionen gjennom dårligere rammevilkår for industri, logistikk og grønn omstilling.
- En uttalt forventning om utbytte og avkastning er unødvendig, da utbytte uansett ikke er realistisk på mange år.
- Eierstrategien bør tydeliggjøre at Grenland Havn skal tilby effektiv havneinfrastruktur for industri og næring i regionen.
- Krav om seks ukers varsel for representantskapsaker vil være vanskelig å praktisere.

Med vennlig hilsen

Torben Jepsen
Havnedirektør

Roy Vardheim
Styreleder

Trond Ingebretsen
Representantskapets leder

